

SAMEN STERK

VERKIEZINGSPROGRAMMA
GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2022

CDA.NL/REIMERSWAAL

Speerpunten per kern

Bath:

Meer ruimte voor de natuur
Onderzoek de mogelijkheden voor Tiny Houses
Ondersteun de Werkgroep Bath

Oostdijk:

Nieuwe woningen voor jong én oud
Houd De Putter open
Verbeter de verkeersveiligheid in het dorp

Waarde:

Nieuwe woningen voor jong én oud
Verbeter de mobiele bereikbaarheid
Knap het Haventje op

Hansweert:

Nieuwe woningen voor jong én oud
Realiseer de dijkverhoging in overleg met de inwoners
Ontwikkel het sluisencomplex tot toeristische hotspot

Speerpunten per kern

Rilland:

Nieuwe woningen voor jong én oud bij de Werfkampen
Niet meer arbeidsmigranten in het Klooster
Behoud Podium Reimerswaal

Krabbendijke:

Richt het nieuwe sportpark samen met de gebruikers in
Bouw een brede school op het veilingterrein
Nieuwe woningen voor jong én oud

Kruiningen:

Behoud Zwembad Den Inkel
Voorkom overlast door verkeer van de Nishoek
Voldoende speelplaatsen voor onze kinderen

Yerseke:

Pak de parkeerproblemen in het Poldertje aan
Geef de toeristische sector meer ruimte
Eerst ontsluiting Olzendepolder en dan Poldertracé
Nieuwe woningen voor jong én oud

Inhoudsopgave

Speerpunten per kern	1
Inhoudsopgave	3
Kandidatenlijst	4
Inleiding	5
Groei en verandering bevolking	6
Veranderende rol overheid	8
Zorg en welzijn	11
Energietransitie	14
Openbaar Vervoer	15
Afvalbeleid	16
Landbouw	17
Bedrijven	18
Visserij	19
Colofon	20

Kandidatenlijst

De leden van het CDA Reimerswaal hebben voor de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 de volgende kandidatenlijst vastgesteld:

1. Olaf Buteijn - Yerseke
2. Jacqueline Martijn-Leendertse - Yerseke
3. Peter Koeman - Krabbendijke
4. Jan Nagelkerke - Rilland
5. John Jansen - Hansweert
6. Wim Minnaard - Krabbendijke
7. Cornelia Noordam-Boot - Waarde
8. Floor Buteijn-Leemans - Yerseke
9. Marinke van den Berge-de Kunder - Krabbendijke
10. Dirk van der Jagt - Yerseke
11. Zaky van der Spil - Hansweert
12. Hans de Kunder - Waarde

Van links naar rechts: Peter, Jacqueline, Olaf, Jan en John

Inleiding

Het CDA Reimerswaal is een lokale partij en we werken vanuit de CDA-principes, deze vinden hun oorsprong in het Evangelie:

- **Rentmeesterschap:** goed en zorgvuldig omgaan met de natuur, milieu en financiën. Werken aan een goede toekomst voor komende generaties.
- **Publieke gerechtigheid:** een betrouwbare overheid, zorg dragen voor kwetsbare en afhankelijke mensen.
- **Solidariteit:** het versterken van onderlinge verbondenheid tussen verschillende groepen en generaties in onze samenleving en omzien naar elkaar.
- **Gespreide verantwoordelijkheid:** het herkennen én erkennen van maatschappelijke initiatieven. Werken vanuit vertrouwen van zowel de overheid naar inwoners als andersom.

We gaan samen bouwen aan een nieuw evenwicht, aan een sterkere, betrouwbare en slagkrachtige gemeente. Laten we werken aan een gemeente waar inwoners en hun noden centraal staan: zorg, huisvesting, gedegen onderwijs, een baan, een schone leefomgeving, een plek van én voor gezinnen.

Laten we ons inzetten voor een samenleving waar we onze verschillen omarmen en blijven verbinden. Met elkaar in gesprek blijven en zo gezamenlijk doelen behalen voor ons Reimerswaal.

In dit verkiezingsprogramma leest u hoe we dit voor elkaar willen krijgen. Kunnen we op 16 maart op uw stem rekenen?

Namens alle kandidaten alvast bedankt,

Olaf Buteijn
Lijsttrekker

Groei en verandering bevolking

Omgeving

De druk op de beperkte ruimte vanuit wonen, werken, vervoeren, recreëren, boeren en energie opwekken is groot maar mag niet leiden tot een 'slag om de ruimte'. Beter is het om vanuit een heldere visie en principes met elkaar het gesprek aan te gaan, zodat we een leefomgeving creëren waarin het voor iedereen goed toeven is en de natuur tot haar recht komt. Want hoe we het ook wenden of keren: de ruimte is niet van één deelgroep. We zullen deze samen moeten delen.

Wonen

In februari 2020 hebben we te maken gehad met de verloting van kavels in de wijk Steehof te Yerseke. Dit ging niet helemaal goed en daar moeten we als gemeente lessen uit trekken. Wij zien het niet zitten om terug te gaan naar het oude systeem 'wie het eerst komt, het eerste maalt' omdat hier te veel haken en ogen aan zitten. We willen vasthouden aan het huidige verlotingssysteem omdat dit, mits goed uitgevoerd, het eerlijkst is.

In geval van loting wordt er op dit moment geloot door een notaris en pas een paar dagen later worden de deelnemers ingelicht met de mededelingen of ze zijn in- en uitgeloot en op welke plaats ze staan voor het uitzoeken van een kavel.

Het CDA Reimerswaal wil dat de kavelverloting transparant verloopt en voor iedereen beschikbaar is. Daarom willen wij dat de kavelverloting openbaar wordt, online en/of offline.

Groei en verandering bevolking

De woningmarkt staat nog steeds onder hoogspanning. Veel starters komen niet aan bod omdat een woning voor hen op eigen kracht niet te betalen is. Dit moet anders en kan beter. Daarom willen wij meer bouwgrond beschikbaar stellen voor (relatief) goedkopere koopwoningen.

Het CDA Reimerswaal wil dat in overleg met projectontwikkelaars, Beveland Wonen en aannemers de komende vier jaar in onze gemeente minstens 200 woningen worden gebouwd met een verkoopprijs van maximaal € 300.000

Om de woningmarkt nog verder opgang te helpen, bouwen we ook voor onze ouderen nieuwe woningen.

Het CDA Reimerswaal wil dat er voldoende seniorenwoningen worden gebouwd.

Niet iedereen kan een woning kopen, ook daar kunnen we als gemeente een oplossing voor bieden. In Reimerswaal beheert Beveland Wonen in opdracht van de gemeente huurwoningen.

Het CDA Reimerswaal wil dat de woningbouwafspraken worden herzien en streeft er naar dat de komende vier jaar 250 huurwoningen worden gebouwd.

Veranderende rol overheid

Inwonersparticipatie

Als CDA Reimerswaal geloven we in de kracht van de samenleving. De samenleving werkt, zorgt en leeft. Wij willen dat onze inwoners naast het kiesrecht van één keer in de vier jaar naar de stembus gaan ook op andere manieren mee kunnen denken, doen en beslissen over onderwerpen die belangrijk zijn in onze gemeente.

Het CDA Reimerswaal wil dat onze inwoners inspraak krijgen door middel van referenda over bijv. een nieuw zwembad, uitwerking van de energietransitie of een nieuwe woonwijk.

We willen dat inwoners en verenigingen de mogelijkheid krijgen om bij de uitvoering van een collectieve voorziening deze taak van de gemeente over kunnen nemen. Dit kan om van alles gaan: het onderhoud van een park in de buurt, het beheer van sportvelden door de club of de zorg voor ouderen.

Het CDA Reimerswaal wil dat onze inwoners de mogelijkheid krijgen om bij de gemeente een alternatief voorstel in te dienen voor een bepaalde dienst, voorziening of plan van de gemeente.

Veranderende rol overheid

Gemeentelijke samenwerking

Gemeenten krijgen steeds meer taken te vervullen. Soms kan een gemeente het niet alleen aan, omdat het ingewikkelde zaken zijn (zoals Jeugdzorg, WMO-beleid) of omdat ze gemeentegrenzen overstijgen (Veiligheidsregio Zeeland, GGD Zeeland). Soms kiezen we er als gemeente voor om samen te werken met andere gemeenten omdat het dan goedkoper is (de Betho, ZRD). Samenwerken is dan ook een goede optie om als gemeente kwaliteit te blijven leveren. Een voorwaarde moet wel zijn dat deze samenwerking niet leidt tot een grootschalige en afstandelijke organisatie.

Het CDA is voorstander van dienstgerichte en efficiënte samenwerkingsverbanden als de democratische legitimiteit voldoende gewaarborgd is. De gemeenteraad behoudt haar mandaat bij regionale samenwerking.

Rekenkamer

De rekenkamer ondersteunt de raad bij het uitvoeren van haar kaderstellende en controlerende taken. Hiermee draagt de rekenkamer bij aan de kwaliteit van de lokale democratie. Voor het goed functioneren van de rekenkamer zijn voldoende budget en heldere afspraken nodig. De rekenkamer is er voor de versterking van de positie van de raad, maar zij staat niet direct in dienst van de raad. De rekenkamer kiest in principe zelf waarnaar zij onderzoek doet. Maar de rekenkamer kan deze onderwerpen samen met de raad afstemmen en een goede rekenkamer zoekt naar onderzoeken die nuttig zijn voor de gemeenteraad en daardoor de hele gemeente.

Het CDA Reimerswaal wil een rekenkamer instellen.

Veranderende rol overheid

Jongeren

De kinderburgemeester is een initiatief in onze gemeente om kinderen een duidelijkere stem te geven in de Reimerswaalse politiek. De gemeente wil kinderen stimuleren om na te denken en mee te praten over wat zij belangrijk vinden in Reimerswaal. Als CDA willen onze kinderen blijvend betrekken bij het beleid van onze gemeente. Alle zestien basisscholen willen we laten meedoen aan de kindergemeenteraad. Zij praten met elkaar over de dingen die belangrijk zijn voor hun en voor de gemeente.

Het CDA Reimerswaal wil een vaste kindergemeenteraad.

Als CDA Reimerswaal hechten wij ook veel waarde aan de mening van onze jongeren. Ook onze jongeren willen we stimuleren om na te denken en mee te praten over wat zij belangrijk vinden in Reimerswaal. Een Jongerenraad geeft advies en suggesties over allerlei onderwerpen. De Jongerenraad heeft geen politieke insteek, de jongeren hoeven geen politieke binding of ideeën te hebben, wel de maatschappelijke belangstelling om over verschillende vraagstukken na te denken.

Het CDA Reimerswaal wil een Jongerenraad in het leven roepen.

Zorg en welzijn

Armoedebeleid

Barmhartigheid en solidariteit zijn voor ons kernwoorden bij het armoedebeleid.

Door verschillende oorzaken kunnen mensen in de schulden komen. Waar wij naar streven is dat een ieder een leven wordt gegund waarin hij of zij financieel zelfredzaam is. In onze welvarende samenleving is het triest dat het aantal mensen dat is aangewezen op noodhulp toeneemt. Sociale problemen, werkloosheid, verslaving, psychische nood. Het zijn allemaal factoren die elkaar kunnen versterken.

Het is ons streven om zoveel mogelijk armoede te voorkomen en in te zetten op vroegsignalering en inwoners die in de financiële problemen zitten te ondersteunen.

Het CDA Reimerswaal wil geen wachtlijsten voor schuldhulpverlening.

Eén van de belangrijkste manieren om de vicieuze cirkel waarin mensen die in de schuldhulpverlening komen te doorbreken is het terug brengen van regelmaat, van werk maar dat is nog geen garantie dat je het redt. Je kan namelijk een baan hebben en nog steeds onder aan de streep te kort komen. Daarom is het goed om ook voor deze groep aandacht te hebben en te houden.

Het CDA Reimerswaal steunt maatschappelijke initiatieven voor armoedebestrijding. Deels door subsidies, maar ook door huisvesting te verzorgen, overbodige regels te schrappen en/of praktische hulp.

Informatie aan inwoners die in armoede leven, kan nog verbeterd worden. Men weet vaak niet welke voorzieningen er zijn en waar zij gebruik van kunnen maken. Door het aanstellen van een armoederegisseur hebben deze inwoners en organisaties die hen helpen een vast aanspreekpunt binnen de gemeente.

**Het CDA Reimerswaal wil een armoederegisseur aanstellen.
Een hulp voor mensen op of onder het minimuminkomen én
voor organisaties die hen ondersteunen.**

Zorg en welzijn

Laaggeletterdheid

In het dagelijks leven hebben veel mensen moeite met lezen en schrijven. De laaggeletterdheid is te hoog. Het zet mensen onterecht op achterstand in onze samenleving.

Wij pakken dit probleem aan door onze communicatie aan te passen en we stimuleren initiatieven als taalcoaches vanuit de bibliotheek. We nemen deel aan lokale allianties (bijv. Stichting Lezen en Schrijven) om mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden te kunnen bereiken en hen te verwijzen naar het leeraanbod.

Het CDA Reimerswaal wil dat de gemeentelijke website een 'voorleesfunctie' krijgt.

Inburgering

Participatie van alle inwoners is belangrijk. In de nieuwe wet Inburgering krijgen gemeenten een belangrijke rol. Nieuwkomers moeten snel mee kunnen doen in de samenleving. We streven ernaar dat iedereen een (passende) baan krijgt of een opleiding volgt.

Vrouwelijke statushouders en oudkomers hebben vaak een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. We willen dat wanneer een partner werk vindt, de begeleidingstrajecten van de andere partner kunnen doorgaan.

Het CDA Reimerswaal wil een laagdrempelige toegang naar goed en transparant taalaanbod voor inburgeraars waarborgen en malafide taalbureaus uitsluiten.

Maatschappelijke begeleiding leidt tot zelfredzaamheid. Veel begeleiding is informeel en wordt door vrijwilligers gedaan. We willen ervoor zorgen dat er voldoende betaalde krachten zijn om maatschappelijke begeleiders, vrijwilligers te coachen en, indien nodig, op te vangen. Zij zijn nodig om de vrijwilligers nog beter te laten functioneren.

Voor statushouders, mensen met een definitieve verblijfsvergunning, is de gemeente verantwoordelijk wat betreft huisvesting. Zij moeten echter geen voorrang krijgen op de woningmarkt op andere inwoners.

Het CDA Reimerswaal wil dat de gemeente samen met Beveland Wonen voor voldoende huurwoningen zorgt, zowel voor statushouders als voor mensen die hier geboren en getogen zijn.

Zorg en welzijn

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

De WMO omvat onder andere hulp bij het huishouden, dagbesteding voor ouderen met dementie of voor mensen met een beperking. Er zijn grenzen aan wat voor de gemeente Reimerswaal nog haalbare zorgverlening is.

Daarom doen we een beroep op zelfredzaamheid, hulp vanuit de familiekring of het eigen netwerk. De gemeente is er als er geen andere hulp voorhanden is. De afgelopen jaren is er veel bezuinigd op de WMO. Dit komt mede omdat er vanuit het Rijk te weinig geld is gekomen voor de WMO maar ook omdat de vraag is toegenomen. Rijk en gemeenten moeten met elkaar in gesprek blijven over betere financiering van de WMO.

Het CDA Reimerswaal wil dat de gemeente maatschappelijke initiatieven, waarbij mensen zorg voor elkaar organiseren, blijft ondersteunen en stimuleren.

Het CDA Reimerswaal wil dat de WMO wordt toegepast zoals bedoeld: een vangnet voor diegenen die in de knel komen.

Onze mantelzorgers zijn ontzettend belangrijk voor onze inwoners en daarmee voor onze hele gemeente. We willen hen blijven faciliteren en ondersteunen waar dit kan.

Het CDA Reimerswaal wil dat onze mantelzorgers waardering ontvangen van onze gemeente. Dit kan in extra aandacht (Week van de Mantelzorg) maar ook in het meedenken in de uitvoering van beleid en afschaffen van onnodige regels.

Energietransitie

De Regionale Energie Strategie is een gezamenlijke strategie van de dertien Zeeuwse gemeenten, de provincie Zeeland en het bedrijfsleven voor het behalen van de klimaatdoelen uit het Klimaatakkoord. Reimerswaal wil zich profileren als energiegemeente. Wateroverlast, zoetwatervoorziening en de energietransitie moeten we samen aanpakken door bijvoorbeeld minder verharding in straten en tuinen zodat overvloedig regenwater goed weg kan. Boeren en fruittelers hebben steeds vaker zoet water nodig door de hetere zomers, langere periodes van droogte en heviger buien.

Zonnepanelen en windmolens zorgen voor duurzame energie. We willen ze zoveel mogelijk op daken, bedrijventerreinen en op water. Projecten waar onze inwoners aan mee kunnen doen, zoals de Postcoderoos, zijn welkom.

Het CDA Reimerswaal wil dat onze inwoners profiteren van duurzame energie die in onze gemeente wordt opgewekt. Duurzame energie levert geld op. Een deel van de winst gaat naar ons inwoners door middel van een omgevingsfonds.

Een eventuele tweede en derde kerncentrale zien wij in onze gemeente niet zitten, daarvoor is wat ons betreft Borsele de beste locatie. Dit gaat nog wel een aantal jaar duren maar de, in de toekomst, daar opgewekte energie, zal waarschijnlijk via onze gemeente richting West-Brabant worden geleid. Dit zal ten koste gaan van ons landschap en uitzicht. Als gemeente moeten wij de belangen van onze inwoners centraal stellen en onze inwoners laten meedenken en praten over eventuele nieuwe hoogspanningstrace's. maar eerst en vooral binnen de bestaande infrastructuur op vangen.

Het CDA Reimerswaal wil dat er in iedere kern meer openbare laadpalen komen voor elektrische wagens.

Openbaar Vervoer

In onze gemeente hebben we drie treinstations. Deze bieden onze inwoners de kans om met de trein twee keer per uur richting Goes/ Middelburg te gaan of richting Brabant. Wij willen deze stations, ook met oog op onze groeiende groep studerende jongeren, behouden.

Het CDA Reimerswaal wil de rechtstreekse halfuurs-verbinding met de Randstad terug.

Station Kruiningen- Yerseke is een ideale locatie om te dienen als Openbaar Vervoershub. Het station is makkelijk te bereiken vanuit de omliggende dorpen én vanaf de snelweg. Bovendien is er voldoende parkeergelegenheid. Vanaf het station kan je dan makkelijk met de trein naar je eindbestemming.

Het CDA Reimerswaal wil het station Kruiningen- Yerseke ontwikkelen tot Openbaar Vervoershub.

Jongeren uit Yerseke die in Goes of Kapelle naar de middelbare school gaan maken gebruik van buslijn 27. Wij willen dat deze buslijn behouden blijft.

Het CDA Reimerswaal wil dat buslijn 27 behouden blijft.

Afvalbeleid

Eén van de uitgangspunten van CDA is rentmeesterschap. Wat ons betreft hoort het verminderen van de hoeveelheid afval en het goed scheiden van afval bij goed rentmeesterschap. Alleen de manier waarop is en blijft een lastige.

Wij vinden dat de hoeveelheid restafval per inwoner drastisch naar beneden moet. Niet alleen omdat bepaalde doelstellingen ons zijn opgelegd maar ook omdat het een stukje rentmeesterschap is waar we waarde aan hechten. Wij willen dat er wordt toegewerkt naar een scenario waarin inwoners die goed scheiden en minder afval inleveren niet meer gaan betalen dus dat goed gedrag wordt beloond.

Het CDA Reimerswaal wil dat voor inwoners die goed scheiden en minder vaak hun kliko aan de straat zetten de afvalstoffenheffing niet omhoog gaat.

Daarnaast willen we dat de precieze uitwerking en eventuele aanvullingen worden besproken met onze inwoners omdat zij diegenen zijn die er iedere dag mee te maken hebben en uiteindelijk de rekening betalen.

Het CDA Reimerswaal wil dat de gemeente in gesprek blijft met onze inwoners over het verder invullen van het afvalbeleid.

Landbouw

We willen een vitale agrarische sector stimuleren, die zorgt voor werkgelegenheid en het landschap.

Wij willen een landbouwvisie ontwikkelen met aandacht voor alternatieve verdienmodellen, bijvoorbeeld op het gebied van energieopwekking en natuurontwikkeling met kansen voor een toekomstbestendige landbouw.

We willen werken aan maatwerk gericht op de eigen verantwoordelijkheid van agrariër.

Extra inspanning in ruimtelijke kwaliteit of energietransitie levert ruimte op om te ondernemen. Boeren en fruitteler stimuleren ook zorg te dragen voor natuurbeheer. Wij zien de agrariër als beheerder van ons mooie landschap.

Het CDA Reimerswaal wil dat de gemeente boeren en fruittelers ondersteunt bij het beheer van hun percelen. Dit kan de gemeente doen door bijvoorbeeld anders om te gaan met het maaibeeld, ruimte te bieden voor innovatie en een bemiddelende rol te spelen met andere overheden en bedrijven.

Bedrijven

Onze bedrijventerrein zijn vol. Niet alle kavels zijn al bebouwd maar ze zijn al wel verkocht. Als CDA Reimerswaal willen we dat onze bedrijven ruimte krijgen om hun werkzaamheden op een duurzame en goede manier te kunnen voortzetten.

Het CDA Reimerswaal wil dat de gemeente de huidige bedrijventerreinen waar mogelijk gaat uitbreiden zodat werkgelegenheid in onze gemeente blijft, bedrijven op een duurzame manier kunnen uitbreiden en nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen.

De nu gekozen variant van de ontsluiting Yerseke vinden wij niet de beste optie. Onze voorkeur gaat uit naar een zwart-rode variant. Als gemeente moeten we alles in het werk stellen om de keuze voor de huidige, zwart-roze, variant te herzien.

Het CDA Reimerswaal wil dat de ontsluiting van de Olzendepolder hogere prioriteit krijgt dan het herinrichten van de Zanddijk bij Yerseke. Wij vinden de rode variant duurzamer, toekomstbestendiger en op langere termijn goedkoper.

Visserij

De visserijsector is een belangrijk onderdeel van onze cultuur en levert een belangrijke bijdrage aan de Reimerswaalse economie. De mossel- en oestersector heeft het zwaar (gehad). Het vinden van de juiste balans tussen natuur en economie op het water blijft ook voor de komende jaren een belangrijke opgave. Het CDA Reimerswaal staat voor behoud van ruimte voor de visserijsector.

Het CDA Reimerswaal staat voor ruimte voor de visserij, in een juiste balans met de natuur. De bedreigingen van de visserij worden gezamenlijk met de visserijsector bestreden. Van de visserijsector verwachten wij dat zij onderling goed samenwerken.

De gemeente Reimerswaal ondersteunt, samen met de provincie, initiatieven om tot innovatie in de schelpdierensector te komen. De schelpdierteelt heeft sterk te lijden onder bedreigingen zoals de oesterboorder, waardoor nieuwe manieren van culture nodig zijn. Deze innovatie kan tevens een belangrijke rol in de kennis over de schelpdiersector vormen, een onderwerp waarin Yerseke een voorloperspositie heeft.

Het CDA Reimerswaal wil dat de gemeente de oester- en mosselsector steunt in de noodzakelijke kennisontwikkeling en innovatie.

Colofon

Het verkiezingsprogramma van CDA Reimerswaal is definitief vastgesteld door de leden tijdens de Algemene Ledenvergadering op maandag 17 januari 2022.

Tekst & Redactie

Jacqueline Martijn- Leendertse
Jan Nagelkerke
Olaf Buteijn

Fotografie

Canva
Beeldbank CDA
Olaf Buteijn

Vormgeving

Easther Houmes
Olaf Buteijn

Contact met de afdeling

cdareimerswaal@gmail.com
www.cda.nl/reimerswaal